

PASQYRA E LËNDËS

Hyrje

12

Pjesa e parë

Realizmi romantik në prag të shekullit XX (1858 – 1912)

Kreu 1 – Arti shqiptar në kapërcimin e shek. XIX-XX

Trojet shqiptare në mesin e shekullit të XIX	18
Piktorët e parë realistë, komisionuesit dhe tablotë e tyre	20
Vëzhgime mbi realitetin shqiptar / Kur Djalli dhe njeriu ecin përdore - Piktura religjioze e Idromenos	26
Figura e Skënderbeut dhe fryma romantike	30

Kreu 2 – Fotografia në mesin e shekullit të XIX

Fotografia: një risi teknologjike në realitetin shqiptar	33
Dialogu mes fotografisë dhe pikturës	39
Vëzhgime mbi realitetin shqiptar / Shqipëria në syrin e udhëtarëve perëndimorë, fundi i shek. XIX – fillimi i shek. XX	44

Pjesa e dytë

Institucionalizimi i artit në shtetin e ri shqiptar (1920-1939)

Kreu 1 – Arti shqiptar pas shpalljes së Pavarësisë

Kushtet sociale e kulturore në Shqipërinë e viteve '20	52
Piktura në vitet '20, mes heronjve dhe vlerave etnografike	53
Portreti e peizazhi mes traditës dhe shpirtërores	56

Kreu 2 – Skulptura dhe fotografia në dekadat e para të shekullit XX

Nga Toptani tek Paskali: fillimet e skulpturës në Shqipëri	60
Studiot fotografike në fillim-shekullin e XX – Marubi e Sotiri	62
Kartolina, kolazhe e fotopllakate pas shpalljes së Pavarësisë	67
Vëzhgime mbi realitetin shqiptar / Shënime estetike në vitet '30: Fishta e Paskali	70

Kreu 3 – Institucionalizimi i artit dhe piktura në vitet '30

Shoqëria "Miqetë e Artit" dhe Shkolla e Vizatimit	73
Fryma romantike në pikturën e viteve '30	76
Portrete dhe peizazhe shqiptare në vitet '30	78

Kreu 4 -	Skulptura dhe fotografia në vitet '30	
	Skulptura në vitet '30: mes monumentalitetit dhe figurave historike	84
	Fotografët në qytetet shqiptare përgjatë viteve '30	87
	Vëzhgime mbi realitetin shqiptar / Studentët shqiptarë në akademitë perëndimore, në vitet '30-'40	90

Pjesa e tretë

Arti pas Luftës së Dytë Botërore

(1945-1961)

Kreu 1 -	Arti në Shqipëri pas Luftës së Dytë Botërore	
	Shqipëria pas Luftës dhe kontrolli i sferës kulturore në vitet '40 - '50	100
	Tablotë e para politike të Pasluftës	104
	Portreti, peizazhi dhe vlerat etnografike	108
	Skulptura në vitet e para të pushtetit të ri	114
	Fotografia propagandistike, artistike dhe shtetëzimi i studiove	118
	Vëzhgime mbi realitetin shqiptar / Vitet '50, stili dhe vetë-indoktrinimi i artistëve	122

Pjesa e katërt

Realizmi Socialist në Shqipëri

(1961- 1985)

Kreu 1 -	Vitet '60: importimi dhe implementimi i parimeve të Realizmit Socialist	
	Vitet '60 - Revolucioni kulturor dhe ndikimi i tij në art	128
	Kthimi i studentëve nga shkollat lindore dhe Instituti i Lartë i Arteve	130
	Tabloja kompozicionale, mes temës historike dhe asaj të punës	135
	Peizazhi industrial - peizazhi i ri shqiptar	144
	Piktura tjetër e viteve '60	145
	Vëzhgime mbi realitetin shqiptar / Devijimet politike dhe pasqyrimi i tyre në art	151
	Skulptura në vitet '60 - Monumentet, përmendoret, bustet dhe qeramika	153
	Grafika, pllakati dhe karikatura	160
	Fotografia në vitet '60, teknologjia dhe botimet	163
Kreu 2 -	Fryma liberale dhe suprimimi me dhunë i saj në vitet '69 - '73	
	Liberalizmi në vitet '69-'73	174
	Tendenca "moderne" në pikturën e viteve '69 - '73	175
	Vëzhgime mbi realitetin shqiptar / Plenumi i IV	187
	Zhvillime paralele në pikturën e së njëjtës periudhë	190
	Skulptura në fillimin e viteve '70	194
	Ekspozitat e fotografisë artistike në fillimin e viteve '70	200

Kreu 3 - Ideologjizimi i tejskajshëm, vitet '74 - '85

Tabloja historike në vitet '74-'85: historia nëpërmjet imazheve	207
Ndërtimi i socializmit drejt fazës përfundimtare - figura e punëtorit në pikturën e viteve '74-'85	214
Industrializimi dhe imazhi modern i Shqipërisë socialiste	220
I gjithë Populli Ushtar!	223
Arti me taban kombëtar dhe vlerat etnografike	226
Fshati i ri socialist dhe peizazhi historik	228
Skulptura në vitet '70-'80	232
Grafika, skenografia dhe interierët	238
Fotografia zyrtare dhe ajo amatore	243
Vëzhgime mbi realitetin shqiptar / Superprodhimi artistik dhe kulturor	246

Pjesa e pestë

Në kërkim të kohës së humbur

(1985 - 2000)

Kreu I - Rënia graduale e ndikimit politik mbi artin pas vdekjes së Diktatorit

Liberalizimi i kontrolluar i artit dhe kulturës	254
Kërkimet e reja estetike në fund-vitet '80	256
Heroi i fundit i Realizmit Socialist	264
Përfundime mbi Realizmin Socialist Shqiptar	266

Kreu 2 - Arti pas rrëzimit të diktaturës dhe krijimtaria e lirë e artistëve shqiptarë

Lëvizjet studentore, shoqatat artistike dhe ekspozitat e para të lira	269
Piktura në fillim-vitet '90	273
Skulpturat e çlirëta në dekadën e fundit të shek. XX	284
Fotografia dramatike e viteve '90	290
Riorientimi estetik i fund-viteve '90	294

Biografite e artistëve	306
------------------------	-----

Bibliografia	321
--------------	-----